

הלכות פורים

ערך: הרב חננאל עמי ישראל זייני

מהדורה אינטרנטית

כל הזכויות שמורות, אין לבצע שימוש מסחרי בתוכן חוברת
זו ללא אישור בכתב מהמחבר.

רח' חניתה 96 ת.ד. 3488

טל: 04-8121048 פקס: 04-8121043

www.orvishua.org.il , E-mail: secretary@orvishua.org.il

©

כל הזכויות שמורות לשיבה הגבוהה-הסדר בחיפה

ארבע פרשיות

- א. תקנו חכמים לקרא ארבע פרשיות בחודש אדר (ובשנה מעוברת באדר ב'), או בסמוך לו:
1. **פרשת שקלים** – להזכיר לציבור על מצות מחצית השקל שניתן בזמן זה.
 2. **פרשת זכור** – לקיים את המצוה שצוה הקב"ה על זכירת אשר עשה לנו עמלק.
 3. **פרשת פרה** – להזכיר לציבור להטהר לקראת הקרבת קרבן פסח.
 4. **פרשת החודש** – שהיא מעניין ר"ח ניסן.
- ב. בשבתות אלו, אין קוראים את ההפטרה הרגילה, אלא את ההפטרה המיוחדת לאותה הפרשה.
- ג. **פרשת שקלים** נקראת בשבת שְׁחַל בה ר"ח אדר (לאחר קריאת פרשת ר"ח). ואם ר"ח אדר חל להיות ביום חול, הפרשה נקראת בשבת שלפני ר"ח אדר.
- ד. **פרשת זכור** נקראת בשבת שלפני פורים.
- ה. **פרשת פרה** נקראת בשבת שלפני שבת פרשת החודש, וכפי שיבואר.
- ו. **פרשת החודש** נקראת בשבת שחל בה ר"ח ניסן (לאחר קריאת פרשת ר"ח), ואם ר"ח ניסן חל להיות ביום חול, הפרשה נקראת בשבת שלפני ר"ח ניסן.
- ז. אין לומר קדיש בשבת לאחר קריאת התורה, אלא לאחר שעלו שבעה עולים. לכן לנוהגים בשבת שיש בה שלשה ספרי תורה, להעלות ששה עולים לפרשת השבוע, אין לומר קדיש בין הספר הראשון לספר השני.
- ח. יש אומרים שחיוב קריאת פרשת זכור וקריאת פרשת פרה, הוא מן התורה, ולכן מדקדקים שהספר תורה יהיה מהודר ביותר, וכן מדקדקים לחזור על המילה "זכר" שבפרשת זכור בהגיות שונות, ויש מקפידים לקרא דווקא בטעמי עדתם. וכל זה טעות גמורה, שאין הדקדוק בהגייה או אפילו הקריאה בספר תורה, חובה מן התורה, אלא הזכרת הדברים בדיבור [או שמיעתם ממישהו אחר].
- ט. והעיקר אינו, אלא כפי שכתב הרמב"ם בספר המצוות: "והמצוה הקפ"ט היא שצונו לזכור מה שעשה לנו עמלק מהקדימו להרע לנו ושנאמר זה בכל עת ועת ונעורר

הנפשות במאמרים להלחם בו ונזרז העם לשנוא אותו עד שלא תשכח המצוה ולא תחלש שנאתו ותחסר מן הנפשות עם אורך הזמן. והוא אמרו יתעלה זכור את אשר עשה לך עמלק. ולשון סיפרי זכור את אשר עשה לך בפה לא תשכח בלב. כלומר אמור מאמרים בפיו שיחייבו בני אדם שלא תסור שנאתו מהלבבות".
י. ולכן כל מי שלא נמצא בבית הכנסת, יאמר את פרשת זכור [או פרשת פרה] בעצמו, ובזה יצא ידי חובה לכל הדעות.

זכר למחצית השקל

- יא. בזמן שבית המקדש היה קיים, מראש חדש אדר, היו מכריזים על מצות מחצית השקל, שכל יהודי מחוייב לתת לעבודת המקדש.
יב. כזכר למקדש, נוהגים לתת סכום השוה בערכו למחצית השקל, למטרות קודש: מוסדות תורה, צדקה וכדו'.
יג. אין לומר על הכסף שהוא "מחצית השקל", כדי שלא ייחשב כהקדש. אלא "זכר למחצית השקל".
יד. ערכו של מחצית השקל בשנה זו (תשפג) הוא כ-28 שקלים.
טו. יש אומרים שרק מי שהגיע לגיל עשרים צריך לתת זכר למחצית השקל, ויש אומרים שמגיל שלש עשרה צריך לתת, וזהו הנכון.
טז. מי שנתן על בנו הקטן פעם אחת למרות שאינו צריך, ימשיך לתת גם בשנים אחרות.
יז. נשים פטורות ממנהג זה.
יח. נוהגים לתרום את הכסף לפני פורים.

תענית אסתר

- יט. מתענים בי"ג באדר, לזכר התענית שהתענו ישראל בי"ג באדר באותה השנה, בזמן מלחמתם באויבי ישראל. וכשפורים חל ביום ראשון, מקדימים את הצום ליום חמישי.
כ. צום זה הוא ממנהג ישראל, ואינו חובה מדברי חכמים. לכן נשים בהריון או מניקות וכן חולים שקשה להם לצום - אינם צריכים לצום, אבל אדם בריא - לא יפרוש מן הציבור.

כא. צום זה אינו של צער, ולכן אם חלה מילה בתענית אסתר שהוקדמה ליום חמישי, יש אומרים שמותר לעשות סעודה ביום הצום, וכל האוכלים יצומו למחרת, **ולהלכה יש לקיים את הברית בבוקר** (כבכל ברית) ואת הסעודה יש לקיים בלילה לאחר צאת הצום. ומכל מקום, אין לקיים סעודה, בתענית אסתר שחלה בזמנה. ולגבי אבי הבן והסנדק ישנם מנהגים שונים, וישאלו רב כיצד לעשות.

קריאת המגילה

- כב. תקנו חז"ל לקרא את המגילה בפורים בלילה וביום.
- כג. קריאת המגילה של הלילה זמנה כל הלילה, עד עמוד השחר. וקריאת המגילה של היום זמנה כל היום, מהזריחה עד השקיעה. אך מכל מקום, זריזים מקדימים למצוות, ומקדימים לקרא ככל האפשר.
- כד. מי שקרא את קריאת המגילה של היום, מעמוד השחר – יצא ידי חובה.
- כה. קריאת המגילה קודמת לכל מצוה אחרת, חוץ מקבורת מת מצוה שאין מי שיעסוק בקבורתו. ולכן יש לקרא את המגילה, ורק לאחריה לעשות כל מצוה אחרת.
- כו. משהגיע זמנה של קריאת המגילה, אסור לאכול עד שיקרא את המגילה.
- כז. מצוה לחנך את הילדים, ללמוד את קריאת המגילה.

זמנו של פורים

- כח. תושבי ערים שהיו מוקפות חומה בימות יהושע בן נון, מקיימים את מצוות פורים בט"ו באדר.
- כט. ישוב קטן שנמצא בתוך ק"מ אחד מעיר מוקפת חומה, והוא נראה כחלק מן העיר, או שהוא קרוב מאד לעיר, נחשב כחלק מן העיר.
- ל. בשאר המקומות, מקיימים את מצוות פורים בי"ד באדר.
- לא. עיר שהיא ספק, יש לקרא בה את המגילה בי"ד ובט"ו, ולא מברכים על קריאת המגילה אלא בי"ד.
- לב. אדם שתכנן להיות בעיר שאינה מוקפת בי"ד, אף אם הוא בסופו של דבר נשאר בעיר מוקפת – הוא מקיים את פורים בי"ד.

- לג. אדם שתכנן להיות בעיר מוקפת בט"ו, אף אם הוא בסופו של דבר נשאר בעיר שאינה מוקפת – הוא מקיים את פורים בט"ו.
- לד. אדם שנמצא בי"ד בעיר שאינה מוקפת, ובט"ו בעיר מוקפת – חייב בשני הימים עם כל מצוות פורים. ומי שאינו רוצה להתחייב בשני ימים, יסע לעיר המוקפת רק לאחר עמוד השחר ביום ט"ו.
- לה. מי שנמצא במקום שאינו מקום ישוב, כגון ספינה וכדומה, מקיים את מצוות פורים בי"ד באדר.
- לו. אם י"ד באדר חל להיות ביום שישי, קוראים את המגילה ונותנים מתנות לאביונים בערים המוקפות ביום שישי. בשבת קוראים את פרשת "ויבא עמלק", ואומרים על הנסים". וביום ראשון שולחים משלוחי מנות, ואוכלים את סעודת הפורים.
- לז. מי שצריך לצאת לדרך ארוכה, ואינו מוצא מגילה לקחת איתו, יקרא אותה אפילו מי"א באדר בלי ברכה. ואם בסופו של דבר, מצא מגילה בי"ד – יקרא אותה בי"ד.
- לח. מי שלא היה במקום ישוב, ולא היתה לו מגילה בי"ד, אם הזדמנה לו מגילה בט"ו – יקרא בט"ו. **לאשכנזים** בלי ברכה, **ולספרדים** עם ברכה.

החייבים בקריאת המגילה

- לט. כל אדם המחוייב במצוות [אנשים ונשים], חייב לקרא את המגילה, או לשמוע אותה מאדם אחר הקורא.
- מ. יש להביא ילדים לבית הכנסת כדי לחנכם. אך ילדים קטנים מידי שאינם מסוגלים שלא להפריע – אין להביא לבית הכנסת, כדי שלא יפריעו לציבור.

הוצאה ידי חובה

- מא. ניתן לצאת ידי חובה בשמיעת המגילה מאדם אחר, רק אם הוא מחוייב במצוה. ולכן חרש, שוטה וקטן שפטורים מהמצוה – אינם יכולים להוציא אדם אחר ידי חובתו.
- מב. אשה אינה יכולה להוציא גברים ידי חובה. אך בשעת הדחק, כגון שאדם חולה, ואין מי שיקרא לו אלא אשתו או בתו, ואם לא תקרא לו לא יקרא כלל – מותר [אך אסור שאשה אחרת תקרא בשבילו].

מג. מי שנדר שלא יהנה מאדם פלוני, אסור לו לשמוע ממנו את קריאת המגילה. ואף על פי כן, אם שמע ממנו – יצא ידי חובה [ומכל מקום טוב שלא לנדור שום נדר].

מד. במקום שאין מנין, אם לכולם יש מגילה כשרה, וכולם יודעים לקרא – עדיף שכל אחד יקרא לעצמו. אך אם יש רק מגילה אחת כשרה, או רק אחד שידע לקרא – יקרא אחד לכולם.

מה. בעל קורא הקורא בציבור, לא יקרא עד שיאמרו לו להתחיל לקרא.

מו. לכתחילה צריך הקורא להתכוון להוציא ידי חובה כל מי ששומע את הקריאה [וגם מי שמחוץ לבית הכנסת], וצריך השומע להתכוון לקיים את המצוה בשמיעה זו. ומכל מקום, כל מי שלא התכוון יצא ידי חובה בדיעבד.

מז. מי שקורא את המגילה להוציא אדם אחר ידי חובתו, מברך בשבילו את הברכות. ואם רוצה השומע לברך בעצמו – יכול. אך לא תברך אשה לפני גבר.

דיני הקריאה

מח. מצוה לכתחילה לשמוע את קריאת המגילה בבית הכנסת במנין [ונשים אינן מצטרפות למנין בקריאת המגילה]. אך מי שהחמיץ את הקריאה בבית הכנסת, או שאינו יכול לבוא לבית הכנסת, יקרא על כל פנים ביחידות.

מט. מנהג כל ישראל שהקורא פורש את המגילה כאגרת. **הספרדים והתימנים** נוהגים לפרוש את המגילה תוך כדי הקריאה, **והאשכנזים** נוהגים לפרוש אותה מתחילת הקריאה, ומקפלים אותה תחתיה.

נ. מותר לקרא את המגילה בעמידה או בישיבה. אך בעל קורא שקורא בציבור [כאשר יש מנין], חייב לעמוד מפני כבוד הציבור.

נא. מותר שיהיו כמה בעלי קריאה שיקראו יחד, אם יש צורך בדבר.

נב. יש לקרא את כל המגילה, ומתוך הכתב, ומי שקורא אותה בעל פה לא יצא ידי חובה. אך אם חסרות אותיות או מילים במגילה, באופן שאינו פוסל אותה, מותר לומר אותן בעל פה.

נג. מי שאין לו מגילה כשרה, אסור לו לקרא עם הבעל קורא, אלא יקשיב לקריאת הבעל קורא. ומכל מקום, גם מי שיש לו מגילה כשרה, לא יקרא עם הבעל קורא, כדי לא לבלבל אותו בקריאה.

- נד. מי שהפסיק באמצע קריאת המגילה, אפילו בדיבור [אע"פ שאסור לדבר], אפילו אם הפסיק לזמן ממושך, וסיים את הקריאה – יצא ידי חובתו. וכל זה כאשר הוא קורא בעצמו. אולם מי שדיבר באמצע קריאת המגילה, ולכן לא שמע חלק מהפסוקים, חייב להשלים את הקריאה ממגילה כשרה, מהמקום שהפסיד והלאה.
- נה. צריך לקרא את המגילה לפי הסדר. ולכן מי שדלג פסוק, יחזור לאותו הפסוק ומשם ימשיך על הסדר.
- נו. מי שהתנמנם [ולא ישן ממש] בזמן שקרא את המגילה – יצא ידי חובה, אך מי שהתנמנם בזמן ששמע את המגילה – לא יצא ידי חובה.
- נז. מי שקורא את המגילה, ובין פסוק לפסוק, מסביר את הדברים לציבור – יצא ידי חובה, אך אין להפסיק בדברים שאינם מענין המגילה.
- נח. אם הקורא טעה בדבר שאינו משנה את המשמעות – לא צריך להחזיר אותו. אך בדבר שמשנה את המשמעות – יש להחזיר אותו, עד שיקרא בדקדוק.
- נט. צריך הקורא לקרא את המילים "חמש מאות איש ... עשרת" בנשימה אחת, להודיע שכל בני המן נהרגו ונתלו כאחד. ובדיעבד, אם לא קרא בנשימה אחת – יצא ידי חובה.
- ס. נוהגים שכל הציבור אומר את ארבעת הפסוקים של הגאולה, שהם: איש יהודי וגו', ומרדכי יצא וגו', ליהודים היתה אורה וגו', כי מרדכי היהודי וגו'. ואחר כך, חוזר הבעל קורא וקורא אותם. והספרדים נוהגים כך גם בפסוק בלילה ההוא נדדה וגו'.
- סא. בסיום קריאת המגילה נוהגים הספרדים לומר את הפסוק, לפני הברכה האחרונה: "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר".
- סב. נוהגים להרעיש בזמן שאומרים "המן", ואף על פי כן, אסור לדבר בזמן זה. ואין ללגלג על מנהג זה, ולא על מנהגים אחרים, כי לא לחנם נקבעו מנהגים אלו. ויש לחזן להמתין עד שיהיה שקט כדי להמשיך.

כשרות המגילה

- סג. המגילה צריכה להיות כתובה בדיו של סת"ם על קלף כשר, ואם חסר אחד מתנאים אלו – המגילה פסולה.

- ד. המגילה צריכה להיות כתובה כמו ספר תורה [בצורת האותיות, והפרשיות], ולהכתב כספר תורה [שלא תכתב בעל פה], ואם חסר אחד מתנאים אלו – המגילה פסולה.
- ה. מגילה שאין בה תגים, כשרה. אך לכתחילה יש לתייג את המגילה.
- ו. המגילה צריכה להיות תפורה בגידים בלבד, כספר תורה. ואם נתפרה בחומר אחר – פסולה.
- ז. אם השמיט הסופר אותיות או מילים, או אפילו פסוקים שלמים, כשרה בתנאי שרובה של המגילה כתוב לפניו [ולא צורה מטושטשת], ותחילת המגילה וסופה לא הושמטו, ולא הושמט ענין שלם.
- ח. מגילה שבעמוד הראשון נכתבו בה הברכות – כשרה.
- ט. מגילה מצויירת ומעוטרת – כשרה. אך מכל מקום, אין לצייר לכתחילה ציורים במגילה.
- ע. מגילה שכתובה על קלף, אלא שיש בה ניקוד – כשרה. אך אם יש מגילה אחרת, יש לקרא במגילה ללא ניקוד.
- עא. אם אין מגילה כשרה, יש לקרא בחומש ללא ברכה.
- עב. מי שקרא במגילה גזולה – יצא ידי חובה. אך וודאי שאסור לקרא מלכתחילה במגילה כזו.

ברכות המגילה

- עג. מי שקורא את המגילה, צריך לברך לפני הקריאה שלש ברכות: "אשר קדשנו במצוותיו וצונו על מקרא מגילה", "שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה", "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה".
- עד. בקריאת המגילה ביום, לא מברכים "שהחיינו". **והאשכנזים** נוהגים לברך שהחיינו גם ביום.
- עה. מי שקרא בלי לברך – יצא ידי חובה.
- עו. לאחר קריאת המגילה, גולל הקורא את המגילה, ומברך את ברכת "הרב את ריבנו". **והאשכנזים** אין מברכים ברכה זו אלא בציבור.
- עז. לאחר ברכת "הרב את ריבנו" צריך לומר: ארוך המן, ברוך מרדכי, ארוך זרש, ברוכה אסתר, ארוכים כל הרשעים, ברוכים כל ישראל, וגם חרבונה זכור לטוב. ויש

נוהגים לשיר במקום זה, את השיר "שושנת יעקב" שכולל את הכל. אך יש לשיר אותו בשלימותו, ולא להסתפק בשני משפטים ממנו.

קריאת המגילה בלועזית

- עח. גם מי שאינו מבין עברית, יוצא ידי חובה בקריאת המגילה בעברית.
עט. מי שאינו מבין עברית, ושמע קריאת מגילה בשפה שהוא מבין יצא ידי חובה, אך מי שמבין עברית, אינו יוצא ידי חובה.
פ. מי שקורא את המגילה בשפה זרה, צריכה המגילה להיות כתובה לפניו באותה השפה, על קלף ועם שאר דקדוקי כשרות המגילה.

סדר התפילה בערבית

- פא. הספרדים נוהגים לומר לפני תפילת ערבית, את המזמור "למנצח על אילת השחר", שנדרש ע"י חז"ל על פורים.
פב. מתפללים תפילת ערבית של חול, ובתפילת העמידה אומרים "על הנסים" [בי"ד בלבד. ובערים מוקפות חומה בט"ו בלבד]. ומי ששכח לומר "על הנסים" ואמר כבר "ברוך אתה ה'" שבסוף הברכה, אינו חוזר.
פג. לאחר תפילת העמידה אומר הש"ץ חצי קדיש, וקוראים את המגילה. ורוב האשכנזים נהגו לומר קדיש תתקבל לפני המגילה, וקדיש יהא שלמא לאחר המגילה.
פד. במוצאי שבת רוב הספרדים אינם אומרים "שובה ה'" ו"ישב בסתר עליון", ויש שאומרים אותם לפני קריאת המגילה, והמנהג הראשון הוא הנכון, כמבואר בדברי הגאונים. והאשכנזים נוהגים לומר "ויהי נועם" לאחר קריאת המגילה.
פה. לאחר קריאת המגילה, נוהגים האשכנזים לומר "אשר הניא", ו"שושנת יעקב". ואין אומרים "אשר הניא" אלא בלילה.
פו. לאחר קריאת המגילה אומרים "ובא לציון גואל", ויש נוהגים להתחיל "ואתה קדוש", וכך נוהגים האשכנזים ויש להם על מה שיסמכו. ואומרים קדיש "תתקבל", ומסיימים את התפילה כרגיל.

הברלה במוצאי שבת

- פז. אסור לעשות שום דבר לכבוד פורים לפני צאת השבת, ואף לא להתחפש.
- פח. מי שרוצה לעשות מלאכה האסורה מן התורה לאחר צאת השבת, כגון לנסוע ברכב לבית הכנסת, לפני שהתפלל ערבית - יאמר לפני כן "ברוך המבדיל בין קודש לחול".
- פט. מבדילים בבית הכנסת, לאחר תפילת ערבית, כדי להוציא את הציבור ידי חובה.
- צ. אם כל בני הבית היו בהבדלה שבבית הכנסת, והתכוונו לצאת ידי חובה. אינם צריכים להבדיל שוב בביתם. ואם לא – צריך להבדיל שוב.

סדר התפילה בשחרית

- צא. מתפללים תפילת שחרית של חול, ובתפילת העמידה אומרים "על הנסים".
- צב. לאחר חזרת הש"ץ, אומר הש"ץ חצי קדיש, ולא אומרים "אל ארך אפים" ומוציאים ספר תורה, וקוראים בפרשת "ויבא עמלק", וכיון שאין בה אלא תשעה פסוקים, ואין מוציאים ספר תורה לפחות מעשרה פסוקים – נהגו הספרדים לחזור על הפסוק האחרון.
- צג. לאחר קריאת התורה, אומר הבעל-קורא חצי קדיש. ואומרים "אשרי יושבי ביתך", ואחר כך קוראים את המגילה, ואומרים "ארור המן" וכו', וממשיכים "ובא לציון גואל" ואומרים "יהללו" ומחזירים את ספר התורה לארון הקודש ואומרים קדיש תתקבל. ורוב האשכנזים נהגו לקרא את המגילה, ואומרים "יהללו" ומחזירים את ספר התורה לארון הקודש וקוראים את המגילה, ולאחריה אומרים "אשרי יושבי ביתך", "ובא לציון", וקדיש "תתקבל". אולם הנכון הוא לקרוא את המגילה, ולומר "שושנת יעקב" ואז לומר "אשרי יושבי ביתך" ואילך כבכל יום. נהגו הספרדים לדלג את "בית יעקב" ואת שיר של יום, ולומר רק את המזמור "למנצח על אילת השחר".

מתנות לאביונים

- צד. תקנו חכמים, לתת מתנות לאביונים ביום פורים. ויש לתת אותן ביום ולא בלילה.

- צה. כל אדם שמחוייב במצוות, צריך לתת שתי מתנות לשני עניים לפחות [מתנה אחת לכל אחד], כדי שיהיה לעניים לקנות סעודת פורים. ואין לזה שיעור מפורש, ויש לתת כשיעור שיוכל לקנות העני סעודה קטנה. ומי שרוצה לקיים מצוה מן המובחר, יתן לעני סכום שיוכל לקנות בו סעודה כמו שהכין לעצמו לפחות.
- צו. אדם שפושט יד בפורים, אין לבדוק אם הוא ראוי לקבל צדקה, אלא נותנים לו בלי בדיקה.
- צז. אסור לתת מתנות לאביונים לנכרים, ויש בכך איסור תורה של "לא תחנם".
- צח. מי שנמצא במקום שאין בו עניים, יוכל למסור את הכסף לשליח לפני פורים, או יעשה העברה בנקאית, כדי שיוכל לתת מתנות לאביונים.

משלוח מנות

- צט. תקנו חכמים, לשלוח מנות ביום פורים. ויש לשלוח אותן ביום ולא בלילה.
- ק. צריך אדם לשלוח שתי מנות של מיני אוכל לאיש אחד. ומי ששולח לאנשים רבים – הרי זה משובח.
- קא. המנות צריכות להיות ראויות למאכל כמו שהן. ואין לשלוח דברים שצריך לבשל אותם [אך ניתן להוסיף אותם על מאכלים אחרים].
- קב. לא ישלח אדם משלוח מנות לאשה, ולא תשלח אשה לאיש, שלא יבואו לידי קרבה. אך במתנות לאביונים אין איסור.
- קג. אדם שאבל על אביו או על אמו, מחוייב במשלוח מנות, אך אין לשלוח לו משלוח מנות באופן אישי עד סיום שנים עשר חודש. עיקר האיסור הוא מצד שאלת שלום, ולכן שייך דווקא במי שלא ניחם את האבל. אבל אם האבל הוא עני ויש בזה מצוות צדקה, או שהאבל הוא רבו – מותר לתת לו משלוח מנות.

סעודת פורים

- קד. תקנו חכמים, לעשות סעודה גדולה בפורים. ויש לעשותה ביום ולא בלילה.
- קה. אף על פי שמצות סעודת פורים היא ביום, ראוי לשמוח גם בלילה ולהרבות על הסעודה הרגילה.

- קו. מצוה לשתות יין בסעודת פורים, ואסור להשתכר עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. אלא ישתה מעט יותר מן הרגיל.
- קז. נוהגים להתפלל מנחה גדולה בפורים, ולאחריה לאכול את הסעודה, ולמשוך אותה לתוך הלילה, ואחר כך להתפלל ערבית. ועיקר הסעודה צריך להיות ביום. ואף על פי שמסיימים את הסעודה בלילה, אומרים "על הניסים" בסעודה, שהדבר תלוי בתחילת הסעודה.
- קח. ראוי להכנס לסעודת פורים מתוך דברי תורה, שכך דרשו חז"ל: "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר. אורה - זו תורה".
- קט. יש נוהגים לאכול אורז וקטניות בפורים, זכר לדניאל חנניה מישאל ועזריה, שמסרו את נפשם כדי לאכול מזון כשר, אף שהיו בארמונו של מלך בבל.
- קי. אם פורים חל להיות ביום שישי, אוכלים את הסעודה בבוקר, מפני כבוד השבת, כדי שיוכל אדם להתכונן לשבת וכדי שיוכל לאכול סעודת שבת.

מלאכה בפורים

- קיא. אף על פי שמן הדין מותר לעשות מלאכה בפורים, נהגו ישראל לא לעשות מלאכה בפורים. ומכל מקום, כל העושה מלאכה בפורים, אינו רואה סימן ברכה מאותה מלאכה לעולם, אלא אם מדובר בדבר של שמחה.
- קיב. מותר לעשות כל מלאכה של מצוה.
- קיג. מותר לעשות מלאכה לצורך פורים.
- קיד. בערים מוקפות חומה מותר לעשות מלאכה בי"ד. וכן להיפך.

שמחת פורים

- קטו. אין לצום בפורים ואף לא בשושן פורים [גם לעושים פורים בי"ד], אלא תענית חלום. ומי שצם תענית חלום בפורים, צריך לצום לאחר שושן פורים יום נוסף, על כך שצם בפורים.
- קטז. אסור להספיד בפורים.
- קיז. בדיני אבלות ישנם מנהגים רבים, ומי שאירע לו אבל ח"ו, ישאל רב כיצד לנהוג.

קיח. ראוי ללבוש בגדי שבת בפורים.

קיט. אין לאיש להתחפש לאשה, ואין לאשה להתחפש לאיש. שהרי התורה אמרה: "לא יהיה כלי גבר על אשה, ולא ילבש גבר שמלת אשה". ולא הותרו איסורי תורה, ואף לא איסורי דרבנן, משום שמחת פורים. וביחוד שהדבר גורם לפריצה נוספת בצניעות, נוסף על הפרצות הגדולות בימינו.

קכ. יש להזהר שלא לפגוע מתוך השמחה ביהודי אחר, וכל שכן בתלמידי חכמים, ולא לצחוק על יהודי, אם הוא עלול להפגע מכך.

קכא. יש לשמוח גם בשושן פורים.

